

Sygn. akt III AUz 387/17

POSTANOWIENIE

Dnia 6 grudnia 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Alicja Podlewska (spr.)

Sędziowie: SA Bożena Grubba

SA Jerzy Andrzejewski

po rozpoznaniu w dniu 6 grudnia 2017 r. w Gdańsku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy R. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do renty rodzinnej

na skutek zażalenia R. D.

na postanowienie Sądu Okręgowego w Gdańsku VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 31 sierpnia 2017 r. sygn. akt VII U 170/16

postanawia:

I. oddalić zażalenie na rozstrzygnięcie zawarte w punkcie 2 zaskarżonego postanowienia,

II. odrzucić zażalenie w pozostałym zakresie.

SSA Alicja Podlewska SSA Bożena Grubba SSA Jerzy Andrzejewski

Sygn. akt III AUz 387/17

UZASADNIENIE

W dniu 24 sierpnia 2017 r. ubezpieczona R. D. złożyła wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego z dnia 12 lipca 2017 r. oddalającego odwołanie ubezpieczonej od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. W uzasadnieniu wniosku ubezpieczona wskazała, iż dnia 23 sierpnia 2017 r. otrzymała odpis wyroku Sądu z dnia 12 lipca 2017 r. wydanego w niniejszej sprawie. Tego samego dnia ubezpieczona przypomniała sobie, iż na rozprawie, podczas której odczytano wyrok, sędzia pouczyła ją o jakichś terminach. Ubezpieczona podała, iż ze względu na stan zdrowia oraz na skutek silnego stresu praktycznie zapomniała wszystko, co było do niej powiedziane. W następstwie tego ubezpieczona złożyła niewłaściwy wniosek, w efekcie którego uzyskała odpis wyroku bez uzasadnienia. Jednocześnie ubezpieczona złożyła wniosek o nadesłanie jej odpisu wyroku wraz z uzasadnieniem.

Postanowieniem z dnia 31 sierpnia 2017 r. Sąd Okręgowy w Gdańsku VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił wniosek ubezpieczonej R. D. o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku

Sądu Okręgowego z dnia 12 lipca 2017 r. oraz odrzucił wniosek o sporządzenie uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego z dnia 24 sierpnia 2017 r.

W uzasadnieniu Sąd Okręgowy wskazał, iż ubezpieczona R. D. stawiała się osobiście na rozprawę w dniu 12 lipca 2017 r. i była obecna przy ogłoszeniu przez Przewodniczącego wyroku przez odczytanie sentencji oraz podanie ustnie zasadniczych motywów rozstrzygnięcia. Po ogłoszeniu wyroku Przewodniczący pouczył obecne na sali strony, w tym ubezpieczoną R. D. o terminie i sposobie wniesienia środka zaskarżenia. Następnie pismem z dnia 9 sierpnia 2017 r. ubezpieczona wniosła o wydanie orzeczenia Sądu Okręgowego VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 12 lipca 2017 r.

Sąd I instancji przypomniał, iż zgodnie art. 168 § 1 k.p.c. jeżeli strona nie dokonała w terminie czynności procesowej bez swojej winy, sąd na jej wniosek postanowi przywrócenie terminu. Pismo z wnioskiem o przywrócenie terminu wnosi się do sądu, w którym czynność miała być dokonana, w ciągu tygodnia od czasu ustania przyczyny uchybienia terminu, w piśmie tym należy uprawdopodobnić okoliczności uzasadniające wniosek. Równocześnie z wnioskiem strona powinna dokonać czynności procesowej (art. 169 § 1-3 k.p.c.). Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem art. 168 § 1 k.p.c. nie może być interpretowany w sposób rozszerzający, gdyż zasadą jest, że czynności procesowe powinny być dokonywane w terminie. O braku winy strony można zatem mówić tylko wtedy, gdy istniała jakaś przyczyna, która spowodowała uchybienie terminowi. Przyczyna taka zachodzi wówczas, gdy dokonanie czynności w ogóle (w sensie obiektywnym) było wykluczone, jak również w takich przypadkach, w których w danych okolicznościach nie można było oczekiwać od strony, by zachowała dany termin procesowy. Dlatego w każdym przypadku przy ocenie braku winy, jako przesłanki przywrócenia terminu uchybionego przez stronę należy uwzględnić wymaganie dołożenia należytej staranności człowieka przejawiającego dbałość o swe własne życiowo ważne sprawy. Jako kryterium przy ocenie winy w uchybieniu terminu procesowego należy przyjąć obiektywny miernik staranności, jednak to na stronie ciąży obowiązek uprawdopodobnienia, że mimo całej swej staranności nie mogła dokonać czynności w terminie, a więc, że istniała przeszkoda od niej niezależna. Uprawdopodobnienie okoliczności uzasadniających wniosek o przywrócenie terminu do dokonania czynności procesowej (art. 169 § 2 k.p.c.) nie podlega uzupełnieniu w trybie art. 130§1 k.p.c. (tak postanowienie SN z 11.03.1998 r. II UKN 558/97, OSNP 1999/6/227).

Oceniając zasadność wniosku ubezpieczonej o przywrócenie terminu do złożenia spóźnionego wniosku o sporządzenie i doręczenie jej wyroku wraz z uzasadnieniem Sąd I instancji stwierdził, iż przekroczenie przez ubezpieczoną terminu do żądania doręczenia wyroku wraz z uzasadnieniem ma dla niej negatywne konsekwencje procesowe, gdyż sprawia, iż nie otwiera się termin do zaskarżenia orzeczenia apelacją. Zaś w świetle art. 168 § 1 i 2 k.p.c. żądanie tej treści może zostać uwzględnione tylko wtedy, gdy uchybienie terminu do dokonania czynności procesowej pociąga za sobą ujemne dla strony skutki, a opóźnienie nastąpiło bez winy wnioskodawcy. Wobec tego należało rozważyć, czy w rozpoznawanej sprawie spełnione zostało drugie z ustawowych kryteriów przywrócenia uchybionego terminu do dokonania czynności procesowej, to jest brak winy ubezpieczonej w zaistnieniu opóźnienia w złożeniu wspomnianego wniosku.

Sąd Okręgowy wyjaśnił, iż w przedmiotowej sprawie ubezpieczona upatruje braku winy w niedochowaniu ustawowego terminu do żądania doręczenia wyroku Sądu Okręgowego wraz z uzasadnieniem z uwagi na jej stan zdrowia. Ubezpieczona wskazała bowiem, iż w sytuacjach stresowych nie potrafi przyswoić sobie tego, co się jej przekazuje. Nadto podniosła, iż cierpi na depresję od 1982 r. oraz posiada orzeczenie o stopniu niepełnosprawności uwarunkowanej. Tymczasem z ustaleń Sądu wynika, że ubezpieczona R. D. stawiała się osobiście na rozprawę w dniu 12 lipca 2017 r. i była obecna przy ogłoszeniu przez Przewodniczącego wyroku przez odczytanie sentencji oraz podanie ustnie zasadniczych motywów rozstrzygnięcia. Podczas rozprawy ubezpieczona składała oświadczenia, formułując swoje stanowisko formułuje w sposób jasny i zrozumiały. Po ogłoszeniu wyroku Przewodniczący pouczył obecne na sali strony, w tym ubezpieczoną R. D. o terminie i sposobie wniesienia środka zaskarżenia. Co więcej, Przewodniczący zapytał obecne strony, czy wszystko jest zrozumiałe. W tym momencie ubezpieczona nie zwróciła się do Sądu z prośbą o ponowne wyjaśnienie, nie przyznała, iż nie rozumiała treści pouczenia.

Reasumując Sąd Okręgowy uznał, że ubezpieczona nie uprawdopodobniła, że uchybienie przez nią terminowi nie było zawinione, a zatem nie zachodziły przesłanki z art. 168 § 1 k.p.c. W ocenie Sądu I instancji, ubezpieczona w

żaden sposób nie wykazała, aby jej stan zdrowia w dniu rozprawy, to jest 12 lipca 2017 r. a także w dalszym czasie uniemożliwił jej podjęcie działania nie tylko osobiście, ale i skorzystania z pomocy innych osób. Stąd też, na mocy przywołanego przepisu wniosek ubezpieczonej o przywrócenie terminu podlegał oddaleniu, o czym orzeczono w punkcie I postanowienia.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy uznał zatem, iż wniosek o sporządzenie uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego nie został złożony w ustawowym terminie.

Na mocy zaś art. 328 k.p.c. Sąd Okręgowy w punkcie II sentencji postanowienia, odrzucił wniosek ubezpieczonej o sporządzenie uzasadnienia wyroku, uznając go za spóźniony.

Zażalenie na powyższe postanowienie wywiodła ubezpieczona, wnosząc o jego uchylenie, o pozytywne rozpatrzenie wniosku w zakresie przywrócenia terminu oraz o sporządzenie uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego z dnia 24 sierpnia 2017 roku.

W uzasadnieniu skarżąca podniosła, że ocena dokonana przez Sąd jest oceną nie uwzględniającą stanu zdrowia żalącej, tylko na podstawie faktu, że formułuje ona logiczne wypowiedzi i nie ma w tym zakresie problemów. Sąd nie może oceniać, jaki jest jej stan pamięci tym bardziej jeżeli zaburzenia w zakresie są stwierdzone przez specjalistyczny szpital, a także wnioskodawczyni przedkłada na potwierdzenie tego stosowne zaświadczenie.

Do zażalenia skarżąca załączyła kserokopię karty informacyjnej leczenia szpitalnego z 2009 r.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie ubezpieczonej nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 328 § 1 k.p.c., uzasadnienie wyroku sporządza się na żądanie strony, zgłoszone w terminie tygodniowym od dnia ogłoszenia sentencji wyroku, a w wypadku, o którym mowa w art. 327 § 2 - od dnia doręczenia sentencji wyroku. Żądanie spóźnione sąd odrzuci na posiedzeniu niejawnym.

W przedmiotowej sprawie wyrok Sądu I instancji zapadł w dniu 12 lipca 2017 r., a zatem tygodniowy termin do złożenia wniosku o uzasadnienie upływał z dniem 19 lipca 2017r. Termin ten upłynął bezskutecznie, albowiem wniosek taki ubezpieczona złożyła dopiero w dniu 24 sierpnia 2017r. (data stempla pocztowego – k. 299).

Na mocy jednak art. 168 § 1 k.p.c., jeżeli strona nie dokonała w terminie czynności procesowej bez swojej winy, sąd na jej wniosek postanowi przywrócenie terminu.

Podstawową przesłanką przywrócenia terminu z mocy art. 168 k.p.c. jest zatem stwierdzenie braku winy wnoszącego o przywrócenie terminu. Przez brak winy, o jakim mowa w powołanym przepisie, należy rozumieć dołożenie należytej staranności w dbałości o własne interesy procesowe. Przepis art. 168 § 1 k.p.c. mówi ogólnie o winie, a więc dla oddalenia wniosku o przywrócenie terminu wystarczające będzie ustalenie jakiegokolwiek winy, zarówno umyślnej, jak i nieumyślnej, a w konsekwencji także niedbalstwa.

Instytucja przywrócenia terminu do dokonania czynności procesowej przewidziana jest dla sytuacji wyjątkowych, kiedy strona rzeczywiście z przyczyn przez nią niezawinionych, czynności procesowej dokonać nie mogła. Brak winy w uchybieniu terminu powinien być oceniony z uwzględnieniem wszystkich okoliczności konkretnej sprawy, w sposób uwzględniający obiektywny miernik staranności, której można wymagać od strony dbającej należyście o swoje interesy. O braku winy w uchybieniu terminu mogą świadczyć takie okoliczności jak: choroba strony lub jej przedstawiciela, która uniemożliwiła dokonanie stosownej czynności nie tylko osobiście, ale i przy pomocy innych osób, klęska żywiołowa, katastrofa, udzielenie mylnej informacji przez pracownika sądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 listopada 2009 r., VCZ 57/09, Lex nr 688061).

Jak trafnie ustalił Sąd I instancji, wnioskodawczyni była obecna podczas ogłoszenia wyroku i została prawidłowo pouczona o sposobie i terminie zaskarżenia wyroku, a także złożenia wniosku o jego uzasadnienie. Ubezpieczona podnosiła, iż do uchybienia terminu doszło, gdyż ma ona problemy z pamięcią oraz cierpi na depresję.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, okoliczności, jakie podała ubezpieczona dla uzasadnienia wniosku o przywrócenie terminu nie są jednak wystarczające dla uznania, że nie zawiniła on temu, iż wniosku o uzasadnienie wyroku nie złożyła w terminie. Skarżąca twierdziła, iż cierpi na depresję i na skutek silnego stresu zapomniała wszystkiego, co powiedziano jej na rozprawie. Do zażalenia załączyła kserokopię karty informacyjnej leczenia szpitalnego, jednakże w ocenie Sądu II instancji, nie potwierdza ona wyjaśnień ubezpieczonej. W pierwszej kolejności zaznaczenia wymaga, iż dokument ten dotyczy leczenia szpitalnego ubezpieczonej w 2009 r., a więc sprzed 8 lat. Jej stan zdrowia w tym czasie mógł się więc znacznie zmienić. Nadto, z karty informacyjnej nie wynika, aby wnioskodawczyni miała problemy zdrowotne takiego rodzaju, aby uniemożliwiły jej zrozumienie pouczenia oraz terminowanie dokonanie zamierzonych czynności procesowych. Jako rozpoznanie wpisano bowiem nawracające zaburzenia depresyjne, F33, cukrzyca t. II, niedokrwistość z niedoborem żelaza. Jeśli zaś chodzi o zaburzenia pamięci, to w dokumencie tym wpisano jedynie, iż ubezpieczona w wywiadzie zgłaszała skargi na zaburzenia pamięci. Okoliczność ta pozostawała więc jedynie w sferze twierdzeń ubezpieczonej, nie została natomiast stwierdzona przez lekarza.

Skarżąca podnosiła w zażaleniu, że Sąd błędnie ocenia stan jej pamięci. Zważyć jednakże należy, iż rzeczą Sądu nie jest ocenianie stanu zdrowia bądź też pamięci ubezpieczonej. To zadaniem strony, która podnosi jakąś okoliczność, jest wskazanie takich dowodów, które okoliczność te potwierdzają. Jako że przedłożony przez wnioskodawczynię dokument wskazywanych przez nią okoliczności nie potwierdza, brak było podstaw, aby przywrócić ubezpieczonej termin do złożenia wniosku o uzasadnienie wyroku.

Skoro zaś nie zachodziły podstawy do przywrócenia skarżącej terminu do złożenia wniosku o uzasadnienie wyroku, Sąd I instancji trafnie także na podstawie art. 328 § 1 k.p.c. wniosek o uzasadnienie odrzucił.

Wyjaśnić należy, iż na postanowienie Sądu I instancji w przedmiocie odmowy przywrócenia stronie terminu do wykonania czynności procesowej, nie przysługuje zażalenie – art. 394 § 1 kpc a contrario (zob. postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 27 lutego 2012r. III APz 7/12 Lex nr 1129368). Dlatego, na mocy art. 370 kpc w związku z art. 397 § 2 kpc, zażalenie ubezpieczonej na oddalenie jej wniosku o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku, jako niedopuszczalne, należało odrzucić (pkt II sentencji). Zważywszy jednak na podniesiony w zażaleniu zarzut naruszenia przepisu art. 168 § 1 kpc, Sąd Apelacyjny objął kontrolą postanowienie oddalające wniosek o przywrócenie terminu, na podstawie art. 380 kpc w związku z art. 397 § 2 kpc.

Konsekwentnie, ponieważ ubezpieczona złożyła wniosek o doręczenie jej wyroku z uzasadnieniem po upływie ustawowego terminu, na mocy art. 385 kpc w związku z art 397 § 2 k.p.c. Sąd Apelacyjny oddalił jej zażalenie na postanowienie Sądu I instancji o odrzuceniu wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku (pkt I sentencji).

SSA Alicja Podlewska SSA Bożena Grubba SSA Jerzy Andrzejewski